

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 2^{ΑΣ} ΙΟΥΝΙΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ
ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ
ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἔχω τὴν τιμὴ νὰ κηρύξω τὴν ἑναρξὴ τῆς ἑκτακτῆς συνεδρίας τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ τοῦ νέου ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας μας Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἑλβετίας Κυρίου Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἑλβετίας ἐξελέγη ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας μας ἐξ Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπειδὴ ἡ Ἀκαδημία ἐξετίμησε τὸ ἐπίπεδο τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου του, τὸ ὁποῖο καὶ διεθνῶς ἀναγνωρίζεται. Διακεκριμένος Θεολόγος, ἱκανὸς Ἀρχιερεὺς, ὁ Σεβασμιώτατος διακονεῖ ἐπίσης ἀπὸ ὑψηλῆ θέσῃ στὸ ἔργο τοῦ διαλόγου μὲ ἄλλες χριστιανικὲς ὁμολογίες.

Σεβασμιώτατε,

Ἐκ μέρους τοῦ σώματος σᾶς ἀπευθύνω καὶ ἐπισήμως τὶς καλύτερες εὐχὲς ὅλων μας μαζὶ μὲ τὴ βεβαιότητά μας ὅτι θὰ συνεχίσετε μακροχρόνια τὴν ἐπιστημονικὴ, ποιμαντορικὴ καὶ ἐν Χριστῷ φιλάδελφη δράση σας.

Σᾶς περιβάλλω μὲ τὸ μεγάλο διάσημο τῆς Ἀκαδημίας.

Κατ' ἐντολὴ τῆς Συγκλήτου ὁ συνάδελφος κύριος Εὐάγγελος Μουτσόπουλος θὰ προσφωνήσῃ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἑλβετίας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΤΙΚΟΥ Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Σεβασμιώτατε,

Ἐκ πολλοῦ χρόνου ἠκούετο, ἐκ μέρους συναδέλφων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθη-
νῶν προβαλλόμενον, τὸ συμβολικὸν ὄσον καὶ οὐσιαστικὸν αἴτημα ὅπως εἰς τὴν
Ἀκαδημίαν «εἰσέλθει ἓνα ράσο». Τὸ «ράσο» αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδικόν Σας, καὶ μὲ τὴν
σημερινήν Σας ὑποδοχὴν τὸ παλαιὸν αὐτὸ αἴτημα δικαιούται πλήρως. Ὡστόσο,
Σεβασμιώτατε, ἡ Ἀκαδημία χαίρει ὄχι μόνον διὰ τὸ ἱερόν Σας σχῆμα, ἀλλὰ καὶ
διότι ἀπέκτησεν ἓνα νέον ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς ἰδικῆς Σας ἐπιστημονικῆς
καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐμβελείας. Εἰς τὸ πρόσωπόν Σας τιμᾶται καὶ τὸ Οἰκουμε-
νικὸν Πατριαρχεῖον, δεδομένου ὅτι εἴσθε σημαῖνον μέλος τῆς χορείας τῶν Ἱεραρ-
χῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτι συνεχίζετε τὴν μεγάλην παράδοσιν τῆς προσφορᾶς ἐκείνου εἰς
τὴν Ἐπιστήμην, εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ εἰς τὸ Γένος. Ἦδη, ἐπιτρέπατέ μου ν'
τὰς ἀναφερθῶ ἀναλυτικώτερον εἰς τὴν πρὸς ὅλας αὐτάς ἀξίας προσωπικὴν Σας
προσφορᾶν.

Εἴσθε πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Αἱ ἐν Γερμανίᾳ σπου-
δαί Σας ἐξακριβώθησαν ὑπὸ ἰδιαίτερας μερίμνης διὰ τὴν μελέτην τῶν κλάδων
τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Φιλοσοφίας τῆς θρησκείας. Εἰ-
δικεύθητε περαιτέρω διεξαγωγῶν ἐρεῦνας καὶ ἐκπονήσας εἰδικὴν μελέτην περὶ τῶν
Ἀρμενίων, διὰ τῆς ὁποίας καὶ ἀνηγορεύθητε διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

1. Εἴσθε γνωστός, ὄχι μόνον διὰ τὸ πλούσιον συγγραφικόν Σας ἔργον, ἀλλὰ
καὶ διὰ τὴν ἐν γένει πνευματικὴν παρουσίαν Σας εἰς τὴν Δ. Εὐρώπην καὶ εἰς τὸν
καθ' ὅλον χριστιανικὸν κόσμον. Ἡ πνευματικὴ παρουσία Σας αὐτῇ συνδέεται πρὸς
ἐδρύτατον κύκλον ἐθνῶν καὶ δραστηριοτήτων πρὸς τὰς ὁποίας ἀνταποκρίνεσθε
μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτυχίας. Εἴσθε Προϊστάμενος τοῦ ἐν Σαμπεζῶ Γενεῆς παγκο-
σμίως πλέον ἀνεγνωρισμένου Ὁρθοδόξου Κέντρου, Προϊστάμενος τῆς Γραμματείας
ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλη-
σίας, πρῶτος Μητροπολίτης τῆς νεοσυστάτου Ἱ. Μητροπόλεως Ἑλβετίας, Πρόεδρος
τῆς Διασκέψεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, Πρόεδρος τῶν διμερῶν Θεολογικῶν Δια-
λόγων μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Προχαλκηδονίων Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν
Ἐκκλησιῶν κ.λπ. Κατὰ τὴν πρὸ δεκαετίας περίπου παρουσίαν τοῦ ἔργου καὶ τῶν
ἐκδοτικῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου, ὡς καὶ τῆς προσωπικῆς Σας
προσφορᾶς εἰς αὐτάς, εἶχε τονισθῆ κατὰ τρόπον χαρακτηριστικὸν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου
ἀκαδημαϊκοῦ Ἰωάννου Καρμίρη, ὅτι «ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια δικαιούμεθα νὰ ἀναμένω-

μεν ἀπὸ τὸν ἄξιον Προϊστάμενον τοῦ Κέντρου Μητροπολίτην Τρανονπόλεως Δαμασκηρόν, γνωστὸν καὶ ὡς συγγραφέα καὶ ἄλλον ἀξιολόγων θεολογικῶν ἐργασιῶν καὶ ἄρθρων εἰς πολλὰ ξενόγλωσσα ἐπιστημονικὰ περιοδικά, ὅστις εἶναι ἄξιος θεσμῶν συγχαρητηρίων διὰ τὰ μέχρη τοῦδε μεγάλα ἐπιτεύγματά του εἰς τε τὰς συγγραφικὰς καὶ ἐκδοτικὰς καὶ ἄλλας δραστηριότητας τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του Πατριαρχικοῦ Κέντρου καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνας τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσε (1984) τὴν ἐντυπωσιακὴν ἐκκλησιαστικὴν, ἀκαδημαϊκὴν καὶ ἐκδοτικὴν δραστηριότητα τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου, ἀναγνωρίσασα ὅτι «διὰ τοῦ καθ' ὅλου ἐκκλησιαστικοῦ αὐτοῦ ἔργου ἐπαξίως συντελεῖ εἰς τὴν ἐν τῇ πρὸς Ἑσπερίαν προβολῇ τῆς Ὁρθοδόξου μαρτυρίας καὶ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ διαλόγου ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως».

2. Ἡ ἐπὶ μίαν εἰκοσιπενταετίαν περίπου συνεχῆς καὶ συνεπῆς ἐκκλησιαστικῆ, θεολογικῆ καὶ πνευματικῆ Σας μαρτυρία προέβαλε τὴν καθολικότητα τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον. Πράγματι, τὸ Ὁρθόδοξον Κέντρον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Σας ἀνεδείχθη εἰς πρόσφορον καὶ ἀνοικτὴν γέφυραν ὄχι μόνον πολυμεροῦς καὶ πολυτρόπου ἐπικοινωνίας ἀπασῶν σχεδὸν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ σημαντικῶν πρωτοβουλιῶν διαθρησκειακοῦ διαλόγου, ὡς οἱ διάλογοι μετὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἰδέας τῆς εἰρηνικῆς συνπάρξεως καὶ τῆς συνεργίας τῶν θρησκειῶν πρὸς ὑπέρβασιν τῶν φαινομένων μισαλλοδοξίας καὶ φανατισμοῦ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

α'. Ὡς Προϊστάμενος τοῦ ἐν Σαμπεζύ Γενεῦς Ὁρθοδόξου Κέντρου ἐδημιουργήσατε τὰς ὀργανωτικὰς, τὰς κτηριακὰς καὶ τὰς θεσμικὰς ἐκφράσεις διὰ τὴν πρᾶγματι ὑπέροχον ἀνάπτυξιν τῶν διορθοδόξων, τῶν διαχριστιανικῶν καὶ τῶν διαθρησκειακῶν σχέσεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γενικώτερον. Ἡ ἀρτία λειτουργία τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου ἐκάλυπεν, ὑπὸ τὸν ἐμπνευσμένον καὶ ἐπεύθυνον προγραμματισμὸν Σας, εὐρυτάτας περιοχὰς τῶν συγχρόνων ἀναζητήσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τοῦτο ἐπετεύχθη ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ὑπευθύνου πληροφορορήσεως καὶ τῆς συνεχοῦς ἐπικοινωνίας τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς προβολῆς τῆς κοινῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν δυτικὸν χριστιανικὸν κόσμον. Ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ «Ἐπίσκεψις» εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν συνεπληρώθη διὰ τῶν ποικίλων προσωπικῶν ἢ συλλογικῶν θεολογικῶν ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς βραβευθείσης ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν σειρᾶς «Θεολογικαὶ Μελέται τοῦ Σαμπεζύ». Αἱ «Θεολογικαὶ Μελέται» αὐταὶ καλύπτουν τὰς ἐπιστημονικὰς εἰσηγήσεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων τοῦ

ἀκαδημαϊκοῦ, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐν γένει κόσμου Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν εἰς τὰ ἐτήσια, μεταπτυχιακοῦ ἐπιπέδου, Διεθνῆ Θεολογικὰ Σεμινάρια τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου, εἰς τὰ ὁποῖα μετέχουν ἐπίλεκτοι θεολόγοι, κληρικοί ἢ λαϊκοί, ἐξ ἀπασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

β'. Ὡς Προϊστάμενος τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀσκεῖτε, ἐπὶ εἰκοσαετίαν καὶ πλέον, τὰ πανορθόδοξως καθωρισμένα καθήκοντά της κατὰ θέματα συγκροτήσεως τῶν φακέλων τῶν συμβολῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς κριτικῆς ἀξιολογήσεως τῶν ὑπ' αὐτῶν προτεινομένων θέσεων ἐπὶ τοῦ καθ' ἕκαστον θέματος, τῆς μετὰ συγκεκριμένων προτάσεων εἰσηγήσεως εἰς τὰς Διορθοδόξους Προπαρασκευαστικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ εἰς τὰς Προσυνοδικὰς Πανορθόδοξους Διασκέψεις, ἐπὶ πάντων τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως αὐτῶν, ἀσκεῖτε δὲ τὰ καθήκοντα Γραμματέως εἰς αὐτὰς διὰ τὴν τήρησιν, τὴν μετάφρασιν καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν τῶν ἐργασιῶν εἰς τὰς τρεῖς ἐπισήμους γλώσσας τῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων (ἐλληνικὴν, ρωσικὴν, γαλλικὴν) καὶ τὴν ἐν γένει ἀξιολόγησιν καὶ προβολὴν τοῦ ὅλου προπαρασκευαστικοῦ ἔργου τῆς Συνόδου. Εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἀναφέρεται ἡ ἔκδοσις τοῦ εἰδικοῦ περιοδικοῦ «Συνοδικὰ», μέσῳ τοῦ ὁποίου δημοσιεύονται πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν προετοιμασίαν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, εἰδικώτερον δὲ τὰ πρακτικὰ καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν πραγματοποιηθεισῶν Διορθοδόξων Προπαρασκευαστικῶν Ἐπιτροπῶν (1971, 1986, 1990) καὶ τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων (1976, 1982, 1986). Ἡ ἐν γένει προβολὴ εἰς τὴν Δύσιν καὶ ἡ ἀξιολόγησις τῆς προσυνοδικῆς ταύτης διαδικασίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καλύπτει μέγα μέρος τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητός Σας, χάρις εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκτενοῦς πραγματείας «Πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον. Προβλήματα καὶ Προοπτικαί» (Ἀθῆναι 1990, 256 σελ.), ὡς καὶ σειρᾶς αὐτοτελῶν μελετῶν καὶ ἄρθρων εἰς τὰ πλέον ἔγκριτα θεολογικὰ περιοδικὰ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

γ'. Ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν σύγχρονον Οἰκουμενικὴν κίνησιν διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν προώθησιν τῆς ἰδέας τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἐπωμίσθητε, δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῶν ἐκπροσώπων πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τὴν προεδρίαν τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τόσον μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ὅσον καὶ μετὰ τῶν Προχαλκηδονίων Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀνεδείχθητε ἄριστος χειριστὴς τῆς εὐαισθήτου εὐθύνης τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἰωάννης Καρμίρης ἤσκησεν ἐπὶ μίαν

δεκαπενταετίαν καθήκοντα Ὁρθοδόξου Γραμματέως. Ἡ εἰδικὴ ἐπιστημονικὴ θεολογικὴ κατάρτισίς Σας καὶ ἡ ὑψηλὴ συνείδησις ἐθύνης διὰ τὸ ὕψ' Ὑμῶν ἀναληφθὲν ἔργον κατέστησαν ἐξόχως ἀποτελεσματικὰς τὰς συνεδριάς τῆς ὀλομελείας τῶν Μεικτῶν Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν δύο τούτων Διαλόγων. Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι μόνον οἱ δύο οὗτοι Διάλογοι ἐκ τοῦ ὅλου κύκλου τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ λοιποῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὀλοκλήρωσαν ἤδη τὸ ἔργον αὐτῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐγένετο δεκτὸν μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως. Καρπὸς τῆς πλουσίας ἐμπειρίας ἐκ τῆς συμμετοχῆς Σας εἰς τοὺς διμερεῖς Θεολογικοὺς Διαλόγους ὑπῆρξε τὸ πράγματι σπουδαῖον ἔργον Σας «Θεολογικοὶ Διάλογοι. Μία ὀρθόδοξος προοπτικὴ» (Θεσσαλονίκη, 1986, 355 σελ.), ὡς καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς εἰδικῶν μελετῶν καὶ ἄρθρων ποὺ ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἔγκριτα περιοδικὰ τῆς Δ. Εὐρώπης, καὶ ποὺ ἀνέδειξαν τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν καὶ ἐκκλησιολογίαν ἐν διαλεκτικῇ προοπτικῇ μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν παραδόσεων.

δ'. Ὡς θεολόγος καὶ ἀκαδημαϊκὸς διδάσκαλος προβάλλετε τὴν ὀρθόδοξον θεολογίαν ἀπὸ τῆς ἔδρας ὅχι μόνον τῆς ἐν Λουκέρνη τῆς Ἑλβετίας ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας τυγχάνετε καθηγητῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1974, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ὀρθοδόξων ἢ ἑτεροδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν ἀνὰ τὴν Δύσιν, εἰς τὰς ὁποίας προσκαλεῖσθε διὰ σειρᾶς διαλέξεων ἢ καὶ ὡς ἐπισκέπτῃς καθηγητῆς, ὡς λ.χ. τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Γερμανίας (Βόννης, Χαϊδελβέργης, Μονάχου, Μάϊντς, Γκαίτινγκεν, Βύρτσμπουργκ, Φράϊμπουργκ, Ἐρλάγκεν καὶ Μύνστερ), τῆς Ἑλβετίας (Βασιλείας, Ζυρίχης, Γενεύης, Φριμπουργκ), τῆς Γαλλίας (Λυών), τῆς Ἰταλίας (Νεαπόλεως, Μπάρι, Παλέρμο), τῆς Ἰσπανίας (Μαδρίτης, Σαλαμάνγκας), τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Αὐστρίας (Βιέννης, Γκράτς, Ἰνσμπρουκ) καὶ ἄλλων. Παραλλήλως πρὸς τὴν πανεπιστημιακὴν Σας διδασκαλίαν ἔχετε ἀξιοποιήσει εἰς ὕψιστον βαθμὸν τὴν συγγραφικὴν Σας ἱκανότητα διὰ τῆς δημοσιεύσεως σχετικῶν ἄρθρων εἰς πλῆθος ἐγκρίτων περιοδικῶν τῆς Δ. Εὐρώπης, ὡς τοῦτο διαπιστοῦται ἐκ τῶν 200 περίπου τίτλων τοῦ καταλόγου τῶν δημοσιευμένων μελετῶν Σας.

3. Εἶναι πολὺ σημαντικόν, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν Ρηγανίας-Βεστφαλίας καθηγητῆς W. Schneemelcher ἐπέλεξε εἴκοσι μελέτας ἐκ τοῦ ἐνδύτερου συγγραφικοῦ Σας ἔργου προκειμένου νὰ τὰς ἐκδώσῃ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον *Orthodoxie und Oekumene. Gesammelte Aufsätze von Damaskinos Papandreou* (1986, 226 σελ.) ὡς συμβολὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογίας εἰς τὸν σύγχρονον οἰκουμενικὸν διάλογον. Ἰδιαίτερος ἢ συμμετοχὴ Σας εἰς τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787), ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χειρογράφου παραδόσεως καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετ'

ἐπιλέκτων Ἑλλήνων καὶ Γερμανῶν καθηγητῶν, ἀναδεικνύει τὴν εὐρύτητα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐνδιαφερόντων Σας, ἐνῶ ἡ πρωτοβουλία Σας πρὸς πραγμάτωσιν τῆς ἰδέας τῶν ἀκαδημαϊκῶν διαθρησκευτικῶν Διαλόγων τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμόν καὶ πρὸς τὸ Ἰσλάμ προβάλλει τὴν εὐρύτητα τῶν πνευματικῶν Σας ὀριζόντων. Ὡς καθιερωμένη πλέον προσωπικότης εἰς τὸν ὀρθόδοξον καὶ εἰς τὸν διαχριστιανικὸν κόσμον ἔχετε ἐκλεγῆ μέλος, ἀπὸ τοῦ 1974, τῆς Διεθνoῦς Ἀκαδημίας Θρησκευτικῶν Ἐπιστημῶν (*Académie Internationale des Sciences Religieuses*), μέλος τῆς Ἑταιρείας Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ (*Société Européenne de Culture*), ἐπίτιμος μέλος τοῦ Ἰδρύματος *Pro Oriente* διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν, ἀντιπρόεδρος τοῦ διεθνoῦς ἐπιστημονικοῦ Ἰδρύματος *Fondation Latsis Internationale* καὶ ἄλλων παρομοίου κύρους Ὁργανισμῶν. Ἡ θεολογικὴ καὶ ἡ γενικωτέρα ἐκκλησιαστικὴ Σας προσφορὰ ἔχουν ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ πολλῶν ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἀνεκηρύχθητε ἐπίτιμος Διδάκτωρ, ὡς τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν Βουκουρεστίου (1981), Βελιγραδίου (1982), Θεσσαλονίκης (1985), Πρέσβωβ (1987) καὶ Ἀθηνῶν (1990), ὑπὸ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βόννης (1986) καὶ ὑπὸ τῆς παλαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βέρνης (1987). Ἔχετε, ἐξ ἄλλου, τιμηθῆ, διὰ τὴν προσφορὰν Σας εἰς τὰς Ἱ. διορθοδόξους καὶ εἰς τὰς διεκκλησιαστικὰς σχέσεις, δι' ἐξαιρετικῶν διακρίσεων καὶ παρασῆμων ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Ρωσσίας, καὶ Βουλγαρίας, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Πολωνίας καὶ Τσεχοσλοβακίας. Περιορίζομαι εἰς τὸ νὰ παραθέσω τοὺς λόγους τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ρωσίας Σεβ. Μητροπολίτου Κιέβου καὶ Ἐξάρχου Οὐκρανίας κ. Φιλαρέτου κατὰ τὴν πρὸς Ὑμᾶς ἐπίδοσιν τοῦ ἀνωτάτου παρασῆμου τοῦ Ἁγίου Σεργίου Ραντονέζ: «Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, Σεβασμιώτατε, ἐκτιμᾷ ἰδιαίτερος τὴν συμβολὴν σας εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐδραιώσεως τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς προωθήσεως τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἄλλας χριστιανικὰς Ἐκκλησίας. Ἀναγνωρίζομεν ἐπίσης τὸ ἔργον σας διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν διαφόρων Πανορθοδόξων Διασκέψεων...».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν Ρηγανίας-Βεστφαλίας καθηγητῆς W. Schneemelcher εἰς τὸν πρόλογον τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου «*Orthodoxie und Oekumene*» σημειώνει ὅτι «τὰ (20) ἄρθρα τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Κέντρου Μητροπολίτου Δαμασκηνοῦ, τὰ ὁποία συνελέγησαν εἰς τὸν παρόντα τόμον καὶ καλύπτουν τὰ ἔτη 1976-1985, δίδουν μίαν πρόσβασιν εἰς τὸν θεολογικόν του στοχασμόν. Ἀποδεικνύουν πόσον βαθέως ριζοῦται ὁ στοχασμὸς αὐτὸς εἰς τὴν πατερικὴν παράδοσιν τῶν πρώτων αἰώνων, συγχρόνως ὅμως καὶ πόσον ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν

ἔχει τὴν ἱκανότητα ν' ἀντιμετωπίζῃ τὰ ἐρωτήματα τὰ ὅποια θέτει ἡ σημερινὴ ἐκκλησιαστικὴ-θεολογικὴ πραγματικότης καὶ νὰ ἀπαντᾷ εἰς αὐτὰ ὡς ὀρθόδοξος θεολόγος». Εἰς τὸν αὐτὸν τόμον ὁ ἐπίσκοπος Herman Kunst, ἐκπρόσωπος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γερμανίας, ἐνεκωμίασε τὴν θεολογικὴν προσφορὰν Σας πρὸς τὸν σύγχρονον Οἰκουμενικὸν διάλογον παρατηρήσας ὅτι «μεγάλῃς ἀξίας διὰ τὸν ὅλον Οἰκουμενικὸν διάλογον εἶναι ἰδιαίτερος αἱ συμβολαὶ τοῦ Μητροπολίτου Δαμασκηνοῦ εἰς τὸν τομέα τῆς Ἐκκλησιολογίας. Ἡ συμβολὴ μέρους τῶν διαλέξεων αὐτοῦ εἶναι μία χεὶρ πλήρης καὶ ἠπλωμένη πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας. Θὰ ἀδράξωμεν τὴν χεῖρα αὐτὴν ἐν εὐγνωμοσύνῃ...». Διὰ τὴν εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον ἀκτινοβολίαν τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου, ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β' κατὰ τὴν εἰς τὸ Κέντρον ἐπίσημον ἐπίσκεψιν αὐτοῦ (1984), ἀνεγνώρισεν ὅτι τὸ Κέντρον «διασφαλίζει διὰ τῶν ποικίλων δραστηριοτήτων αὐτοῦ μίαν ἀδελφικὴν διακονίαν πρὸς πάσας τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ διευκολύνει τὴν καλλιτέραν γνωριμίαν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἡ ἀμοιβαία αὕτη γνωριμία ἔχει ἀνάγκη μείζονος ἐμβαθύνσεως καὶ καθάρσεως ἀπὸ πάσης προλήψεως ἢ ἀνεδαφικῆς κρίσεως, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ ἀλήθεια νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς...». Ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Τσάτσος, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Κέντρον τὸ ὅποιον λαμπρῶς διευθύνετε, εἶχε τονίσει τὴν σημαντικὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον: «Πιστεύω ὅτι τοῦτο τὸ Ἴδρυμα, ὅπως ἔχει γίνοι, ὅπως εἶναι, «παρουσία», ἀποτελεῖ μίαν μεγάλην κατάφασιν τῆς Ὁρθοδοξίας, μίαν μεγάλην δύναμιν, τὴν ὅποιαν, ἴσως, κάτω εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομεν πλήρως κατανοήσει. Ἐγὼ τὴν κατανοῶ καί, ὡς ἐνεστὶν ἡ δύναμις, θὰ προσπαθίσω νὰ τὴν κατανοήσουν καὶ ἄλλοι...». Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ἀνωτέρω συντόμων διαλογισμῶν περὶ τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου Σας, ὡς καὶ τῶν ἐκλεκτικῶν ἀξιολογήσεων τῆς συγγραφικῆς Σας δραστηριότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς γενικωτέρας πνευματικῆς παρουσίας Σας καὶ τῶν ὑφ' Ἑμῶν συντονιζομένων θεσμικῶν ἐκφράσεων τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου, μάλιστα δὲ ἐν πλήρει βεβαιότητι ὅτι διὰ τῆς εισόδου Σας εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ὑπερηρετοῦνται σαφῶς καὶ μὲ ποιοτικὴν ἐντέλειαν οἱ σκοποὶ αὐτῆς, Σᾶς καλωσορίζω, μὲ τὴν σειράν μου, Σεβασμιώτατε, εὐχόμενος ἀπὸ καρδίας ὅπως ἐπὶ μακρὰ ἔτη συνεχίσετε τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν προσφορὰν Σας, ἐφεξῆς καὶ ἀπὸ τῆς νέας Σας θέσεως, τὴν ὅποιαν ἀξιώτατα ἔχετε καταλάβει καὶ τὴν ὅποιαν τόσον τιμᾶτε. Τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐργαζόμενος, Σεβασμιώτατε, ἔρρωσθε.